

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

KARDINAL FRANC RODE, CERKEV PRED IZZIVOM STOLETIJ

Podatki o knjigi

- Naslov: Cerkev pred izzivom stoletij
- Avtor: Kardinal dr. Franc Rode
- Urednik: Ivan Mohar
- Oprema: Rok Ločniškar
- Prelom: Lidija Murenc
- Cena: 18,00 €
- Velikost: 110 mm x 200 mm
- Vezava: trda vezava
- Število strani: 160
- ISBN 978-961-278-232-0
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izida: 2015

Kontakt

Uredništvo

Telefon 01 244 36 70

mohorjeva@siol.net

Svetost Cerkve se izraža v služenju, njena oblast v skrbi za človeka, njena moč v ljubezni

Rojena od zgoraj, a postavljena v čas, se je Cerkev srečala z različni duhovnimi in kulturnimi tokovi, se prilagajala različnim družbenim in političnim sistemom, izkusila sovražstvo in preganjanje, a je v jedru vedno ostala ista. Glede na napade, ki jih je doživela od zunaj, in na lastne notranje slabosti, bi se morala – človeško gledano – že zdavnaj zrušiti. A to se ni zgodilo. Po dva tisoč letih je Cerkev tu. Ponekod nekoliko upehana, drugod sveža in polna mladostnega zagona. V njenem temelju je torej moč, ki ni od človeka.

Kardinal Franc Rode, nekdanji profesor primerjalnega veroslovja na Teološki fakulteti v Ljubljani, spregovori v tej knjigi na njemu lasten iskren in pronicljiv način v žlahtnem jeziku o izzivih, ki jim je bila izpostavljena Cerkev v svoji dvatisočletni zgodovini. Že zgodnje soočenje z judovstvom, s helenizmom in poganstvom ter z novimi narodi predstavlja za novorojeno Cerkev prvi velik izziv. Nič manj silovit in nič manj nevaren je bil za Cerkev izziv v času teokracije in cesaropapizma, dalje renesanse in reformacije, absolutizma in razsvetljenstva ter francoske revolucije. Izziv, ki se pravzaprav vleče v sodobni čas, je izziv islama, pa tudi izziv pravoslavja. Poleg teh dveh pa je danes še posebej aktualen izziv sodobnih ideologij, ki skušajo izriniti Boga iz vsakdanjega življenja.

Vsaka človeška ustanova si izdela strukture v skladu s svojo istovetnostjo, s ciljem, ki si ga zastavi, in tudi s tem, kar narekuje določen zgodovinski trenutek. Tako se tudi Cerkev v svojih strukturah prilagaja potrebam časa, a v svojem jedru ostaja ista, kajti njena istovetnost se ne spreminja in njen cilj je nad časom. V njej je torej nekaj, kar presega njene vidne strukture in ji omogoča, da obseže vse čase in narode. To, kar jo naredi katoliško, vesoljno, je Sveti Duh, ki ji daje moč, da je navzoča med narodi do konca sveta. Hkrati je prežeta, prepletena in pomešana s svetom in z zgodovino. Vsa obdobja človeške zgodovine so pustila sledove na njenem obrazu, toda v svojem jedru ostaja ista; svojo moč črpa iz Kristusovega križa in iz navdiha Svetega Duha, ki jo vodi v vso resnico. Vpletena je v svetovno dogajanje in pomešana z zemeljskim mestom, vendar presega to dogajanje in merila svetovnih družb, ko s svojim moralnim učenjem postavlja jasno razlikovanje med dobrim in zlim.

Zadnje merilo uspešnosti Cerkve v teku zgodovine ni v njeni politični moči ali družbenem vplivu, niti v njenem kulturnem izžarevanju ali gospodarskih podvigih (še najmanj!), temveč v njeni svetosti, ki se izraža v ponižnem služenju, ko se oblast uresničuje v skrbi za človeka in moč v ljubezni.

Odlomka iz knjige

Razsvetljenje! Ošabno ime. Je bilo pred tem vse temno? Človek se v hladni svetlobi svoje avtonomije sam podaja skozi življenje. Z nostalgijo se vrača k naravi, njegov ideal je naravni človek, nedolžen, plemenit, brez izvirnega greha. Utopični človek, ki ni nikdar obstajal. Odklanja krščansko razodetje in se zavzema za naravno religijo. Pogosto sovraži Cerkev in jo napada. S pomočjo »razsvetljenih« vladarjev spreminja družbo in pripravlja revolucijo.

»Kdor ni živel pred revolucijo, ne ve, kaj je sladkost življenja,« je izjavil aristokrat. Se je z revolucijo zares nekaj zlomilo v evropskem človeku? Se je tedaj rodil nemir, neobvladljiva ihta, ki goni človeka na ulice protestirat v radikalnem nezadovoljstvu? Vse to pa v imenu svobode, enakosti in bratstva, ki se spremeni v sovraštvo do človeka, ki misli drugače in se dobro počuti v stari ureditvi. In Jagnjetova nevesta? Nekoliko naivno ploska prvim odlokom revolucije, jo dejansko podpira in ne vidi, da se za tem dogajanjem skriva načrt, ki jo hoče uničiti. Če so bili politično naivni, pa so v uri resnice, ko je šlo za zvestobo Jezusu Kristusu in njegovi Cerkvi, znali trpeti in umreti. Mnogi. Tako se je Cerkev v Franciji očistila svoje galikanske objestnosti in se oprla na Skalo v Rimu.

V zahodnem svetu se Cerkev v zadnji desetletjih, zlasti po padcu komunizma, sooča z dvema ideologijama, ki spodkopavata temelje človekove religioznosti in sta zelo nevarni za vero, na kar so pogosto opozarjali papeži, zlasti Benedikt XVI. To sta relativizem in sekularizem ali laicizem.

Relativizem je sad miselne opcije in praktičnega vedenja, po katerem ne obstaja nobena absolutna resnica, ampak samo različna močna osebna izkustva. Kardinal Ratzinger je nekaj dni pred izvolitvijo na Petrov sedež upravičeno posvaril pred »diktaturo relativizma, ki ne priznava ničesar kot dokončno in postavlja kot poslednji kriterij resnice lastni jaz in njegove kaprice« (18. aprila 2005). Ta relativizem je prodril v vse pore sodobne družbe in je resnična skušnjava tudi za vernike. Navzoč je na različnih področjih: religiozni relativizem, ki trdi, da so vse religije in vse duhovnosti enakovredne in resnične; etični relativizem, ki zagovarja pravico posameznika, da si ustvarja svoja moralna načela in po njih živi; filozofski relativizem, ki trdi, da je resnica votla beseda brez vsebine, saj ima vsak človek svojo resnico; kulturni relativizem, ki ne priznava kakovostne razlike med različnimi kulturami in civilizacijami. Skratka, relativizem je način mišljenja in ravnanja, ki pripisuje enako vrednost (ali nepomembnost) katerikoli misli ali moralni opciji. Odločilno je osebno izkustvo.

Druga ideologija, ki preplavlja sodobno misel, je sekularizem. Sekularizirani človek je izgubil sposobnost razlikovanja prostora. Zanj je prostor homogen, nevtralen, brez kakovostne razlike. Zanj ni trdne točke, ni središča in torej tudi ne možnosti orientacije. Brez te oporne točke menja kraj bivanja in dela po potrebah. Vendar tako sekularizirano izkustvo nikjer ne obstaja v čisti obliki. Čeprav nima več religioznega izkustva prostora, ima vseeno svoje privilegirane kraje: rojstno mesto, kraj lepega srečanja itd. Moderni totalitarni režimi so – v sekularizirani perspektivi – radi ustvarjali svoje »svete kraje«, svoj sakralni prostor: rojstna hiša karizmatičnega voditelja, kraj zmage nad nasprotnikom, grobovi junakov in podobno.

Sekularizacija je v resnici veliko eksistencialno obubožanje človeka. Ko ni več središča, je človek izgubljen, vrne se v kaos nedoločenega, nepomembnega prostora, ostane brez orientacije. Kjer ni več razlike med sakralnim in profanim časom, med navadnim dnevom in praznikom, kjer manjka slovesno, svečano in sveto, je vse monotono, dolgočasno. Prostor in čas za depresije.

Sklep, ki se ponuja sam od sebe: Bog je zdravje in radost, življenje z njim je pogoj za človekovo srečo.